

U N I W E R S Y T E T Z I E L O N O G Ó R S K I

STUDIA ZACHODNIE

20

Zielona Góra 2018

STUDIA ZACHODNIE

20

RADA PROGRAMOWA

Pablo Blesa Aledo (Murcja), Christoph Augustynowicz (Wiedeń), Dariusz Dolański (Zielona Góra), Jörg Jansen (Berlin), Joachim Kuropka (Vechta), Jan Musekamp (Frankfurt nad Odrą), Czesław Osękowski (Zielona Góra), Andrzej Sakson (Poznań), Wojciech Strzyżewski (Zielona Góra), Hieronim Szczegółka (Zielona Góra), Edward Włodarczyk (Szczecin), Kazimierz Wóycicki (Warszawa)

KOMITET REDAKCYJNY

Robert Skobelski (*redaktor naczelny*), Joanna Karczevska (*redaktor*), Hanna Kurowska (*redaktor*), Tomasz Jaworski (*redaktor*), Tomasz Nodzyński (*redaktor*), Stefan Dura (*redaktor*), Radosław Domke (*redaktor*), Łukasz Janeczek (*sekretarz*)

RECENZENCI

Katarzyna Balbuza (Poznań)
Leszek Belzyt (Zielona Góra)
Zbigniew Bujkiewicz (Zielona Góra)
Dariusz Dąbrowski (Bydgoszcz)
Tadeusz Dzwonkowski (Zielona Góra)
Janusz Faryś (Szczecin)
Radosław Gaziński (Szczecin)
Bohdan Halczak (Zielona Góra)
Beata Halicka (Poznań)
Stanisław Jankowiak (Poznań)
Wanda Jarząbek (Warszawa)
Tomasz Jaworski (Zielona Góra)
Dariusz Karczewski (Bydgoszcz)
Janusz Karwat (Poznań)
Robert Klementowski (Wrocław)
Daniel Koteluk (Zielona Góra)
Yaman Kouli (Chemnitz)
Aleksandra Kruk (Zielona Góra)
Teresa Kulak (Wrocław)
Piotr Kwiatkiewicz (Warszawa)
Robert Łoś (Łódź)
Przemysław Matusik (Poznań)
Joanna Nowosielska-Sobel (Wrocław)
Danuta Okoń (Szczecin)
Czesław Osękowski (Zielona Góra)
Anna Pobóg-Lenartowicz (Opole)
Dariusz Rymar (Gorzów Wlkp.)
Grzegorz Strauchold (Wrocław)
Wojciech Strzyżewski (Zielona Góra)
Włodzimierz Suleja (Wrocław)
Adam Szweda (Toruń)
Małgorzata Świder (Opole)
Andrzej Wałkowski (Łódź)
Gabriela Wąs (Wrocław)
Filip Wolański (Wrocław)
Michał Zwierzykowski (Poznań)
Rościsław Żerelik (Wrocław)

Pismo recenzowane.

Lista recenzentów na stronie internetowej
www.ih.uz.zgora.pl/badania-naukowe/studia-zachodnie

Na stronie internetowej rocznika znajdują się zasady recenzowania i przyjmowania do druku oraz instrukcja wydawnicza dla Autorów.

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego
65-762 Zielona Góra, al. Wojska Polskiego 69
e-mail: w3studiaih@ih.uz.zgora.pl
www.ih.uz.zgora.pl/badania-naukowe/studia-zachodnie

U N I W E R S Y T E T

Z I E L O N O G Ó R S K I

STUDIA ZACHODNIE

20

REDAKCJA NAUKOWA

Robert Skobelski

Zielona Góra 2018

RADA WYDAWNICZA

Andrzej Pieczyński (*przewodniczący*), Katarzyna Baldy-Chudzik, Van Cao Long,
Rafał Ciesielski, Roman Gielerak, Bohdan Halczak, Małgorzata Konopnicka, Krzysztof Kula,
Ewa Majcherek, Marian Nowak, Janina Stankiewicz, Anna Walicka, Zdzisław Wołk, Agnieszka Ziółkowska,
Franciszek Runiec (*sekretarz*)

UNIWERSYTET
ZIELONOGÓRSKI

REDAKCJA

Barbara Kozłowska

REDAKCJA TECHNICZNA

Jolanta Karska

Wersja drukowana czasopisma ma charakter pierwotny.
Na jej podstawie powstaje wersja cyfrowa w ZBC

© Copyright by Uniwersytet Zielonogórski
Zielona Góra 2018

ISBN 978-83-7842-355-3
ISSN 1428-0663

OFICyna WYDAWNICZA UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO

65-246 Zielona Góra, ul. Podgórna 50, tel. (68) 328 78 64
www.ow.uz.zgora.pl, e-mail: sekretariat@ow.uz.zgora.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp (Jubileuszowy XX tom „Studiów Zachodnich”).....	7
---	---

ARTYKUŁY I STUDIA

Wojciech Strzyżewski , <i>Korona królewska w herbie Skwierzyny</i>	11
Jarosław Kuczer , <i>Prawne i administracyjne podstawy tworzenia systemu militarnego na Śląsku na przykładzie księstwa głogowskiego w czasach habsburskich (1526-1740)</i>	21
Bartłomiej Łyczak , <i>Złotnicy we Wschowie w XVII i pierwszej połowie XVIII wieku w świetle dokumentów źródłowych</i>	47
Krzysztof Benyskiewicz , <i>Malachiasz Kramski, komendant kościoła w Nowym Kramsku (przeł. XVII i XVIII w.)</i>	71
Dariusz Łukasiewicz , <i>Czy chłopom w Prusach żyło się dobrze? (XVIII w.)</i>	93
Agnieszka Gontaszewska-Piekarz , <i>„Caroline & Herrmann” – pierwsza kopalnia węgla brunatnego na tle górnictwa Ziemi Lubuskiej</i>	115
Grzegorz Wanatko , <i>Kulisy erygowania parafii greckokatolickiej w Międzyrzeczu</i>	129
Daniel Koteluk , <i>Biblioteka w osadzie wiejskiej Czerwieńsk w województwie zielonogórskim od 1949 do 1956 roku</i>	143
Bohdan Halczak , <i>„Akcja Lubelska” na Ziemi Lubuskiej w 1951 roku</i>	159
Sylwester Woźniak , <i>Konflikty pomiędzy duchowieństwem rzymskokatolickim a greckokatolickim na terenie Administratury Apostolskiej Kamieńskiej, Lubuskiej i Prałatury Pilskiej w latach sześćdziesiątych XX wieku</i>	169
Małgorzata Świder , <i>Wokół problemu wznowienia obrad IV Forum polsko-niemieckiego w listopadzie 1985 roku</i>	187

MISCELLANEA

Gabriela Cingelová , <i>Die deutsche Minderheit in Olomouc nach dem Entstehen der 1. ČSR</i>	207
Wiktor Krajniak , <i>Rozwój polskiej elektroenergetyki po 1945 roku</i>	225
Radosław Domke , <i>Awans cywilizacyjny i społeczny polskiego robotnika w epoce gierkowskiej. Mit a rzeczywistość</i>	245

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Małgorzata Łukianow, Marcin Maciejewski, Odpis memoriału złożonego Premierowi Rządu RP oraz ministrom przez Powiatowy Komitet Osiedleńczy w Kwidzynie 1 października 1945 roku	271
---	-----

ARTYKUŁY RECEZNYJNE, RECENZJE I OMÓWIENIA

Janusz Wróbel, <i>Chipolbrok. Z dziejów polsko-chińskiego sojuszu morskiego (1950-1957)</i> , Instytut Pamięci Narodowej, Łódź 2016, ss. 528 (Robert Skobelski)	279
Radosław Domke, <i>Przemiany społeczne w Polsce w latach 70. XX wieku</i> , Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ss. 430 (Andrzej Sakson)	285
„Colloquia Lubuskie”. <i>Znane i nieznanne tradycje Kościoła lubuskiego w perspektywie 1050-lecia Chrztu Polski</i> , red. Marek Golemski, Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Jakuba Apostoła, Gorzów Wlkp.-Ośno Lubuskie 2017, ss. 120 (Andrzej Wałkowski)	291
<i>Historia dnia codziennego jako przedmiot badań naukowych</i> , red. Beata A. Maciąg, Kamil Maciąg, Wydawnictwo Naukowe Tygiel, Lublin 2017, ss. 112 (Andrzej Wałkowski)	297

WSTĘP (JUBILEUSZOWY XX TOM „STUDIÓW ZACHODNICH”)

Ukazanie się w bieżącym roku kolejnego, XX tomu „Studiów Zachodnich” jest dobrą okazją do podsumowania ponad ćwierćwiecza istnienia naszego rocznika. Na początku lat 90. w Instytucie Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej toczyła się dyskusja na temat powołania własnego periodyku naukowego, którego łamy zamierzano otworzyć zarówno dla rodzimych badaczy, jak i uczonych spoza Zielonej Góry. Powstanie czasopisma miało podkreślać rosnącą rangę naukową ośrodka i ułatwiać prezentację wyników badań pracowników Instytutu Historii. Wzorem dla „Studiów Zachodnich”, jak wspominają profesorowie – Hieronim Szczegółła i Czesław Osękowski, był „Przegląd Zachodni”, wydawany od 1945 roku przez poznański Instytut Zachodni. Po raz pierwszy rocznik ukazał się we wrześniu 1992 roku pod redakcją prof. Joachima Benyskiewicza i został poświęcony sześćdziesiątym urodzinom prof. Hieronima Szczegółły. Od początku pismo wychodziło w Oficynie Wydawniczej Uniwersytetu Zielonogórskiego (do 2001 r. Wyższej Szkoły Pedagogicznej). Nakład pierwszego tomu wyniósł 450 egzemplarzy; na 238 stronach zamieszczono artykuły siedemnastu autorów, począwszy od mediewistów, a skończywszy na badaczach dziejów najnowszych. W składzie ówczesnej Rady Wydawniczej znaleźli się Jerzy K. Baksalary (w latach 1990-1996 rektor zielonogórskiej WSP), Jerzy Brzeziński, Tadeusz Chrzan oraz Maria Jakowicka.

Na tom drugi „Studiów Zachodnich” trzeba było czekać do grudnia 1996 roku. Tym razem jego redaktorem został prof. Hieronim Szczegółła, treść zaś upamiętniła sześćdziesiąte urodziny prof. Joachima Benyskiewicza. Rocznik poddano wówczas po raz pierwszy procedurze recenzyjnej – wszystkie teksty opiniował prof. Zygmunt Boras z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W następnych latach „Studia Zachodnie” z reguły redagowali kolejni dyrektorzy Instytutu Historii: Czesław Osękowski (tomy 3-6), Wojciech Strzyżewski (tomy 7-8), Dariusz Dolański (tomy 9-14) i Robert Skobelski (od tomu 15). Wśród autorów, których opracowania drukowano w roczniku, znaleźli się historycy z różnych ośrodków akademickich w kraju, jak również badacze z zagranicy.

W „Studiach Zachodnich” są publikowane artykuły w języku polskim, niemieckim, angielskim i czeskim o charakterze ściśle naukowym, dotyczące historii starożytnej, średniowiecza, czasów nowożytnych oraz najnowszych. W zamieszczanych tekstach dominuje problematyka pogranicza polsko-niemieckiego, dziejów Ziemi Zachodnich oraz szeroko rozumianych relacji między Wschodem a Zachodem. Oprócz tego na łamach rocznika ukazują się materiały źródłowe, artykuły recenzyjne i recenzje oraz sprawozdania. Nad poziomem pisma czuwa redakcja złożona z pracowników Instytutu Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego i kilkudziesięcioosobowy zespół recenzentów, przedstawiciele wszystkich obszarów nauk historycznych o uznanym dorobku badawczym.

Obecnie „Studia Zachodnie” są cenione i rozpoznawalne wśród wielu historycznych periodyków naukowych. Potwierdzeniem tego stało się pomyślne przejście procedury ewaluacyjnej, której poddano rocznik w 2010 roku, dzięki czemu znalazł się on na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (w 2018 r. wartość kwantytatywna artykułu wydanego w „Studiach Zachodnich” wynosiła 9 pkt). Od kilku lat czasopismo jest też dostępne w formie elektronicznej w Zielonogórskiej Bibliotece Cyfrowej oraz w kilku bazach bibliograficznych (CEJSH, Bazhum, Polindex).